

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на тема „Проучване на качеството на живот при някои социалнозначими заболявания на ЦНС“, представен за публична защита пред научно жури за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ от д-р **Владимир Павлов Дамянов**, докторант на самостоятелна подготовка по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ към НЦОЗА.

Изготвил становището: Проф. д-р Петко Ненков Салчев, дм- Дирекция „Класификационни системи, стандарти и иновации“, Национален център по обществено здраве и анализи.

Избран за становище на представения дисертационен труд на 07.12.2020 г., на заседание на научното жури, определено със заповед РД-461/01.12.2020 г. на Директора на НЦОЗА, на основание ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и чл. 72, ал. 1 от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА.

НАУЧНИ РЪКОВОДИТЕЛИ:

Проф. Валентина Петкова, дфн и доц. маг. фарм. Евгени Григоров, дм

ДАНИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНАТА АВТОБИОГРАФИЯ НА ДИСЕРТАНТА

Университетско образование:

През 1983 г. завършва висше образование по медицина в Медицинска Академия - София

През 1988 г. придобива специалност по «Нервни болести»

Професионален стаж:

В периода 1983-1985 година работи в Неврологична клиника на ВМА.

От 1985 до 1991 г. е авиолекар към ВВС на Българската армия.

От 1991 г. до 2000 г. е невролог към неврологична клиника на МВР болница – София.

От 2000 г. до сега е невролог и зам. Управител на ДКЦ 8 София

Владее английски език и руски език.

ОЦЕНКА НА ПРЕДСТАВЕНИЯ ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

1. Актуалност на проблема

Дисертационният труд на д-р Владимир Дамянов е посветен на един актуален проблем пред съвременната ни здравна система, а именно значимостта социално значимите заболявания на ЦНС и повишаващия се дял в заболяемостта и смъртността на населението на България.

Съвременните модели на здравни системи са изправени пред редица предизвикателства, свързани с демографските тенденции на застаряване на населението, увеличаване на хроничните заболявания и необходимостта от осигуряване на по-добро качество на живот и намаляване на риска при пациенти с неврологични заболявания и такива на ЦНС. Темпът на нарастване на разходите за здравеопазване е значително по-висок от ръста на БВП в повечето страни и икономики. Това поставя на изпитание дори развитите икономически страни, които също се затрудняват да финансират здравеопазването си. Ето защо необходимостта от оценка, ранна диагностика, превенция и профилактика на заболяванията, намаляването и контролирането на разходите за тяхното лечение са изключително важни проблеми, както за здравната система, така и за обществото.

Избраната тематика на дисертационния труд е значима – както от научна, така и от приложно-практическа гледна точка. Медицинската и социална значимост на оценката на качеството на живот на пациентите с увреждания на ЦНС, както и изработването на практически подходи за нейното въвеждане в българското здравеопазване, може да послужи като основа за взимане на информирани решения при разработването и утвърждаването на стратегия за намаляване на разходите и намиране на подходи за повишаване качеството на живот на тези пациенти в нашата страна.

2. Структура, оформление на дисертационния труд и автореферата

Представеният дисертационен труд е структуриран съобразно съответните указания. Дисертационният труд е представен на 175 стандартни страници и е онагледен със 69 фигури и 21 таблици.

Библиографията обхваща 220 литературни източника – 25 на кирилица и 195 на латиница. Дисертационният труд включва въведение, литературен обзор, хипотеза, цел, задачи, материали и методи на изследванията, анализ на резултатите, изводи и препоръки, приноси, заключение, библиография.

Литературният обзор е в обем 72 страници. В него точно и систематично са представени най-важните въпроси, свързани с разработвания проблем. Добро впечатление прави начинът, по който е онагледен литературният обзор, чрез използване на множество фигури, даващи възможност за проследяване на развитието на всички аспекти на оценката на качеството на живот, както общо така и в изследваните четири направления – мозъчен инсулт, епилепсия, паркинсонова болест и мултиплена склероза.

Литературният обзор е направен въз основа на над двеста източника от български и чужди автори. Книгописът включва публикации, които са с актуалност от последните 5 години. Използваните материали убеждават в доброто познание на темата от дисертанта. Цитиранията са коректни и точни. Като цяло литературният обзор потвърждава задълбочената предварителна подготовка на д-р Дамянов по разработвания проблем. Езикът е ясен и точен.

Анализирайки данните от литературния обзор, докторантът логически стига до целта на своето проучване и точно и ясно формулира задачите за нейното изпълнение.

Представеният автореферат, който възпроизвежда в достатъчен обем дисертационния труд е с ясен и точен литературен език и отразява в пълнота разработените проблематика и изводи.

3. Цел, задачи и методология на проучването

Целта и задачите в дисертационния труд са формулирани точно и отговарят на заглавието. Включени са 4 задачи, които са конкретни, а изпълнението им съответства на поставената основна цел и проверката на заложената хипотеза. Поставените задачи са изисквали осъществяването чрез собствен принос на проучвания от страна на автора. Ясно и точно са определени обекта и предмета на изследването.

Авторът проучва данните от научната литература относно наличната научна информация в световен мащаб по отношение на качеството на живот и по специално в областта на заболяванията на нервната система. Следващата стъпка е събиране на данни и представяне на цялостен анализ на QoL на определените от дисертанта изследвани групи от пациенти.

4. Резултати и обсъждане

Получените резултати са добре представени и онагледени на 55 страници и напълно обхващат всички поставени задачи от дисертанта. В този раздел текста също е добре онагледен в таблици и фигури. Коректно са интерпретирани получените резултати.

Представените пет основни извода от дисертанта характеризират получените резултати в детайли. Те са ясно и точно формулирани и са резултат от прецизно изпълнение на поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Дисертационният труд има съществени приноси с теоретично-познавателен и приложен характер. Основните приноси са разделени в две направления:

ПРИНОСИ С НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕН ХАРАКТЕР:

- За първи път в нашата страна е проведен систематичен анализ на четири социално-значими заболявания, засягащи ЦНС, каквито са инсулт, епилепсия, Паркинсонова болест и мултиплена склероза. Представени и сравнени са теоретичните схващания на различни научни школи за същността на тези заболявания. Изяснена е взаимовръзката им с медико-клиничните и медико-социалните последствия. Основните термини и методи са адаптирани за приложение във медицинската и фармацевтична практика в България.
- Извършен задълбочен анализ на разпространението на гореспоменатите заболявания в България, както и е оценен икономическия товар, който те оказват върху системата на здравеопазване. Изяснена е ролята на медицинските, икономическите и

психологическите фактори за правилното провеждане на лекарствената терапия при тези неврологични заболявания.

ПРИНОСИ С НАУЧНО-ПРИЛОЖЕН ХАРАКТЕР:

Показано е значението на използването на стандартни въпросници за оценка качеството на живот и охарактеризирането на различни рискови домейни.

Анализирани са конкретни подходи и схеми за оптимизиране оценката на качеството на живот в реалната практика, което би допринесло за лесно и бързо оценяване на психичното състояние на пациентите.

Нямам забележки и препоръки към изложените резултати и изводите. Д-р Дамянов използва компетентно получените данни, а анализът е обективен.

От дисертационния труд произтичат 4 публикации.

Оценка на професионалните и лични качества на докторанта

Оценявам високо теоретичните знания и практически умения на дисертанта. В ходът на разработката на дисертационния труд той проявява умения за работа с литературни източници, методична и компютърна грамотност, както и екипна работа, необходими за успешното разработване на докторантурата. Д-р Дамянов е развил аналитичните си възможности при оформяне на научните публикации и съобщения, показала е способности за атрактивното им презентирание.

Д-р Владимир Дамянов умее да прилага научните методи на анализ и синтез, показва умения за задълбочено проучване на наличната литература, владее прилагането на методологията при разработването на дисертационния труд и при правилното интерпретиране на наличните данни и факти.

6. Заключение

С разработването на дисертационната тема д-р Владимир Дамянов си е поставил амбициозна задача, с която се е справила отлично. Дисертационният труд **съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.** Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания за приложение на ЗРАСРБ. Дисертационният труд е изцяло завършен, написан е на професионален и литературен език с точен изказ. Дисертантът покрива необходимите критерии за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по ЗРАС.

Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Владимир Дамянов **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** на представения по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам** на Научното жури да оцени положително дисертационния труд „Проучване на качеството на живот при някои социалнозначими заболявания на ЦНС“ за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“ на дисертанта Владимир Павлов Дамянов, за което ще гласувам лично положително.

Гр. София

13.01.2021 г.

Изготвил:.....

/Проф. д-р Петко Салчев, дм/